



ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการของครู
โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร^{*}
THE PRIORITY NEEDS OF DEVELOPING ACADEMIC OPTIMISM OF PRIMARY
SCHOOL TEACHERS UNDER BANGKHUNTEN DISTRICT BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION

¹ลธิศักดิ์ ลิทธิจินดา Sitthisak Sitthijinda ²เพ็ญวรา ชูประวัติ Penvara Xupravati

^{1,2}จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail: sitthisak_tune@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม โดยรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 96 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการวิจัย คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) สรุปผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการของครู พบว่า ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การไว้วางใจของครูต่อนักเรียนและผู้ปกครอง ($PNI_{modified} = 0.411$) รองลงมา คือ การมุ่งเน้นวิชาการของครู ($PNI_{modified} = 0.301$) และด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ด้านการรับรู้ความสามารถของครู ($PNI_{modified} = 0.280$)

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, การพัฒนาครู, การมองโลกเชิงบวกทางวิชาการ



Abstract

The purposes of this research were to assess the priority needs of developing academic optimism of primary school teachers under Bangkhuntien district Bangkok Metropolitan Administration. This is a Descriptive Research, and the research tool was a questionnaire. Data were collected from 96 samples including school administrators and teachers. The data were analyzed by using descriptive statistics of, frequency, percentage, means, and priority needs index modified (PNI_{modified}). The research results were as follows: 1) The overall current of state were at the high level and the overall desirable state were at the highest level, respectively. 2) The priority needs of developing academic optimism of primary school teachers under Bangkhuntien district Bangkok metropolitan administration, ranked from highest to lowest, were Collective Faculty Trust in Students and Parents (PNI_{modified} = 0.411) followed by Academic Emphasis (PNI_{modified} = 0.301) and Collective Efficacy (PNI_{modified} = 0.280), respectively.

Keywords: Priority Needs, Teachers Development, Academic Optimism

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 10 กำหนดไว้ดังนี้ “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย...” มาตรา 26 กำหนดให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษาให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสเข้าศึกษาและนำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ประกอบการพิจารณาการศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกระดับจึงต้องให้ความสำคัญ ความสนใจและตระหนักถึงภาระหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพแก่ผู้เรียน นอกจากนี้มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ได้กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการดำเนินการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา (อรรถา ศีตกุล, 2559)

กรุงเทพมหานคร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีระเบียบการปกครองตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร โดยมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมาจากการเลือกตั้งเป็นผู้กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร และตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษามีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาให้เยาวชนในพื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพทั้งองค์ความรู้ มีคุณธรรม และมีทักษะในการดำรงชีวิต โดยสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญศึกษาของ



กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร จัดการศึกษาในระบบอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารจัดการการเรียนรู้ เป็นศูนย์กลางเครือข่ายสารสนเทศ ด้านการศึกษา ส่งเสริมให้โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2559)

สำนักการศึกษามีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญศึกษา ของกรุงเทพมหานคร กำหนดนโยบาย เป้าหมาย การจัดทำและพัฒนาแผนการศึกษาของกรุงเทพมหานคร จัดการศึกษาในระบบอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารมาใช้ในการบริหารจัดการการเรียนรู้เป็นศูนย์กลางเครือข่ายสารสนเทศ ด้านการศึกษา ส่งเสริมให้โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยกรุงเทพมหานครมีนโยบายเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนในพื้นที่ กรุงเทพมหานครได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ทั้งเด็กไทยและเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยให้มีโอกาสเข้าศึกษาอย่างเท่าเทียม ซึ่งจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครได้ให้ความสำคัญกับการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดให้เป็นตัวชี้วัดหนึ่งภายใต้เป้าประสงค์ คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนดในยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์คุณภาพมาตรฐานการศึกษาและเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาการ ตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2563) โดยมีเป้าหมายในการเพิ่มจำนวนโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยผลการทดสอบในแต่ละวิชาที่จัดสอบ O-NET สูงกว่าระดับประเทศ เนื่องจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนน O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศในทุกวิชา (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2559)

จากการศึกษาสาเหตุที่ทำให้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนตกต่ำนั้นมีด้วยกันหลายปัจจัย ซึ่งปัจจัยที่สำคัญ คือ ทักษะและความสามารถของผู้บริหารโรงเรียน ความสามารถของครูผู้สอน หลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพบริบทท้องถิ่น บรรยากาศการจัดการเรียนรู้ไม่เอื้อต่อการจัดการ นักเรียนไม่มีความกระตือรือร้นในการศึกษาเล่าเรียน ผู้ปกครองขาดความตระหนัก และส่งเสริมต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน และขีดจำกัดของนักเรียนในโอกาสที่จะได้รับจากส่วนกลางตามโครงการต่างๆ ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายด้านในการดำเนินการ ทั้งนี้ระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนนั้น เกิดจากปัจจัยที่สำคัญหลัก 3 ประการ ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และระดับผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ ตัวผู้เรียน ตัวครู และการได้รับสนับสนุนทางการศึกษา (อรสา ดีทุ่ง, 2559)

การมองโลกเชิงบวกทางวิชาการเป็นทฤษฎีที่มีความสำคัญและน่าสนใจ เนื่องจากเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล โดยให้ความสำคัญกับความคิด ทักษะ และมุมมองที่ดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ในองค์กร รวมไปถึงการร่วมแรงร่วมใจในการขับเคลื่อนองค์กรด้วยแรงผลักดัน และความคิดในเชิงบวกโดยเฉพาะบทบาทหน้าที่ของครู การมองเชิงบวกทางวิชาการ มีรากฐานมาจากแนวคิดแขนงจิตวิทยาเชิงบวก (Positive Psychology) ที่ต่อยอดจากจิตวิทยามนุษยนิยม (Humanistic Psychology)



ซึ่งเชื่อว่าการพัฒนาคนต้องยึดบุคคลเป็นศูนย์กลางโดยอยู่บนฐานของการเสริมจุดแข็งของบุคคลเพื่อเป็นเกราะป้องกันปัญหามากกว่ามุ่งเยียวยารักษาความผิดปกติ ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ (Seligman, 2002 อ้างใน สุภารัตน์ ตันติวิวัฒน์, 2559) เมื่อมองในบริบทของการศึกษาที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนานักเรียน คือ ครูผู้สอน ทักษะคิด และความเชื่อของครู มีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ เพราะด้วยเชื่อมั่นนั้นจะส่งผลต่อการกระทำของครูซึ่งสะท้อนออกมาสู่วิธีการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งผลต่อนักเรียนโดยตรง การพัฒนาตัวแปรการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการเกิดจากการผนวกแนวคิดและผลการศึกษาวิจัยจากทฤษฎีปัญญาสังคมและการรับรู้ความสามารถของตนของ Bandura (Social cognitive and self-efficacy theories, อ้างใน ฮานานมุฮิบบะตุตติน นอจิ, 2561) การมองโลกเชิงบวกทางวิชาการเป็นหนึ่งในคุณลักษณะของครูที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งนักวิชาการมีการศึกษา พบว่า ตัวแปรนี้ประกอบด้วยมิติการรู้คิด อารมณ์ความรู้สึกและพฤติกรรมด้านวิชาการของครู มีอิทธิพลทางบวกที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ (Reeves, 2010; Hejazieh, Lavasani & Mazarei, 2011; Wu, 2012; อ้างใน ฮานานมุฮิบบะตุตติน นอจิ, 2561)

ดังนั้นการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ว่ามีความสัมพันธ์กันในลักษณะใด โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีของ Hoy, Tarter and Hoy (2006) ประกอบด้วยการรับรู้ความสามารถของครู ความไว้วางใจของครูต่อนักเรียนและผู้ปกครอง และการมุ่งเน้นวิชาการของครู เพื่อจะเป็นข้อมูลในการพัฒนาครูให้เป็นผู้ที่มีความสามารถและมีความพร้อมในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำนวน 8 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดสะแกงาม โรงเรียนวัดแสมดำ โรงเรียนวัดบางกระดี โรงเรียนวัดกำแพง โรงเรียนราชมณเฑียร โรงเรียนวัดหัวกระบือ และโรงเรียนวัดกก

1.2 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 26 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ จำนวน 56 คน ครูผู้สอนวิชาแนะแนว จำนวน 7 คน และครูผู้สอนวิชาลูกเสือ-เนตรนารี จำนวน 7 คน รวมเป็น 96 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน



กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check list) และตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

ตอบสนองคู่ (Duel-response format) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 12 ข้อ

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการ

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร และดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยกำหนดข้อคำถามที่ใช้ในแบบสอบถามให้ชัดเจน และครอบคลุมกับกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.3 กำหนดแบบประเมินโดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/มีสภาพที่พึงประสงค์ตามข้อรายการนั้นในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/มีสภาพที่พึงประสงค์ตามข้อรายการนั้นในระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/มีสภาพที่พึงประสงค์ตามข้อรายการนั้นในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/มีสภาพที่พึงประสงค์ตามข้อรายการนั้นในระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/มีสภาพที่พึงประสงค์ตามข้อรายการนั้นในระดับน้อยที่สุด

3.4 ออกแบบและสร้างแบบตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาของแบบสอบถาม และกำหนดความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ และเสนอแบบตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาของแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข แบบตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) ระหว่าง 0.67-1.00 และดำเนินการปรับปรุงและแก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.6 นำเสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและพิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

3.7 ทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 96 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาร้อยละ (Percentage) โดยนำเสนอผลในรูปแบบตารางพร้อมคำบรรยายประกอบความเรียง

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ตอบสนองคู่ (Duel-response format) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) วิเคราะห์ข้อมูล



ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอผลในรูปแบบตารางพร้อมคำบรรยายประกอบ โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยทั้ง 5 ระดับ ของ Best (1981) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ระดับความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ระดับความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ระดับความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ระดับความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ระดับความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 วิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นโดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความต้องการจำเป็นจากสูตร Priority Needs Index Modified (PNI_{modified}) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558)

สรุปผลการวิจัย

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร มีผลการวิจัยดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

การมองโลกเชิงบวกทางวิชาการ (Academic Optimism)	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. การรับรู้ความสามารถของครู (Collective Efficacy)	3.86	0.44	มาก	4.95	0.11	มากที่สุด	0.280	3
1.1 การยอมรับระดับ ความสามารถของตนเอง	3.62	0.60	มาก	4.95	0.22	มากที่สุด	0.367	2
1.2 การมั่นใจต่อความสามารถ ของตนเอง	3.50	0.56	มาก	4.93	0.26	มากที่สุด	0.409	1
1.3 การอุทิศตน ท่วมเทในการ ปฏิบัติหน้าที่	4.28	0.62	มาก	4.97	0.17	มากที่สุด	0.161	4
1.4 การทำงานร่วมกันเพื่อส่งเสริม ผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนตามเป้าหมายที่กำหนด	4.07	0.63	มาก	4.97	0.17	มากที่สุด	0.221	3
2. การไว้วางใจของครูต่อนักเรียน และผู้ปกครอง (Collective	3.50	0.34	มาก	4.94	0.11	มากที่สุด	0.411	1

N=96



การมองโลกเชิงบวกทางวิชาการ (Academic Optimism)	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
Faculty Trust in Students and Parents)								
2.1 การเชื่อมั่นในความสามารถของนักเรียน	3.41	0.51	ปานกลาง	4.95	0.30	มากที่สุด	0.452	3
2.2 การเชื่อมั่นในความสามารถของผู้ปกครอง	3.25	0.50	ปานกลาง	4.92	0.27	มากที่สุด	0.514	1
2.3 การเชื่อมั่นในความปรารถนาดี น่าเชื่อถือ ซื่อสัตย์ และจริงใจเปิดเผยของนักเรียน	3.29	0.47	ปานกลาง	4.94	0.24	มากที่สุด	0.502	2
2.4 การเชื่อมั่นในความปรารถนาดี น่าเชื่อถือ ซื่อสัตย์ และจริงใจเปิดเผยของผู้ปกครอง	4.05	0.71	มาก	4.96	0.20	มากที่สุด	0.225	4
3. การมุ่งเน้นวิชาการของครู (Academic Emphasis)	3.82	0.41	มาก	4.97	0.08	มากที่สุด	0.301	2
3.1 การมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนให้โรงเรียนมุ่งไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ	3.84	0.50	มาก	4.98	0.14	มากที่สุด	0.297	3
3.2 การมุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพของนักเรียน	3.54	0.50	มาก	4.96	0.20	มากที่สุด	0.401	2
3.3 การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ	4.36	0.60	มาก	4.98	0.14	มากที่สุด	0.142	4
3.4 การเตรียมความพร้อมกับการสถานการณ์ต่างๆ ในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ	3.55	0.59	มาก	4.99	0.10	มากที่สุด	0.406	1
รวม	3.73	0.30	มาก	4.95	0.06	มากที่สุด	0.328	-

จากตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันของการพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.73, S.D.=0.30) เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรับรู้ความสามารถของครู ($\bar{X}$ =3.86, S.D.=0.44) รองลงมาคือด้านการมุ่งเน้นวิชาการของครู ($\bar{X}$ =3.82, S.D.=0.41) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการไว้วางใจของครูต่อนักเรียนและผู้ปกครอง ($\bar{X}$ =3.50, S.D.=0.34)

สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.95, S.D.=0.06) เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมุ่งเน้นวิชาการของครู ($\bar{X}$ =4.97, S.D.=0.08)



รองลงมา คือ ด้านการรับรู้ความสามารถของครู ($\bar{X}=4.95$, S.D.=0.11) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการไว้วางใจของครูต่อนักเรียนและผู้ปกครอง ($\bar{X}=4.94$, S.D.=0.11)

ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

ดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการ พบว่า ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 1 คือ การไว้วางใจของครูต่อนักเรียนและผู้ปกครอง ($PNI_{modified}=0.411$) ลำดับที่ 2 คือ การมุ่งเน้นวิชาการของครู ($PNI_{modified}=0.301$) และลำดับที่ 3 คือ การรับรู้ความสามารถของครู ($PNI_{modified}=0.280$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยสภาพปัจจุบันของการพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรับรู้ความสามารถของครู สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ว่ามีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้นั้นคือความสำเร็จของผู้เรียน เนื่องจากครูเป็นบุคลากรและเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน สิ่งที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนของครูคือ ผู้เรียนต้องได้รับประโยชน์สูงสุดในการเรียนรู้ สอดคล้องบางประการกับการวิจัยของสายสมร อุบลวัตร, ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์ และสุขุม มูลเมือง (2560) ที่ผลการวิจัยพบว่า ครูหรือผู้สอนมีบทบาทสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ครูคุณภาพหรือครูเก่ง โดยความเก่งต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ด้าน คือ เก่งเนื้อหาที่สอน เก่งวิธีสอน และเก่งการบริหารจัดการชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสได้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ

สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมุ่งเน้นวิชาการของครู สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร มีความต้องการที่จะพัฒนาด้านการมุ่งเน้นวิชาการของครูให้มากขึ้น และให้ความสำคัญกับกระบวนการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ใหม่กับองค์ความรู้เดิมที่มีอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับพิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2560) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือแนวการสอนที่ให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ทั้งกระบวนการคิด การทำงานเป็นทีม การมีปฏิสัมพันธ์ รวมถึงการมีส่วนร่วม เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในองค์ความรู้อย่างแท้จริง และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่หลากหลายได้



ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร เมื่อวิเคราะห์รายด้าน พบว่า การไว้วางใจของครูต่อนักเรียนและผู้ปกครอง มีลำดับความต้องการจำเป็นเป็นลำดับที่ 1 สะท้อนให้เห็นว่า คณะผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ด้วยบริบทของสถานศึกษาโดยส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนประถมประเภทขยายโอกาสทางการศึกษาส่งผลให้คณะผู้บริหารและครูขาดความเชื่อมั่นและความไว้วางใจต่อผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา นอกเหนือจากการศึกษาในโรงเรียนแล้ว ผู้ปกครองยังเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้เรียนในการสนับสนุนและส่งเสริมผู้เรียนได้รับการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการไว้วางใจต่อผู้เรียนว่าผู้เรียนทุกคนสามารถพัฒนาศักยภาพให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลได้สอดคล้องกับ Rotter (1967) ที่กล่าวไว้ว่า ความไว้วางใจเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ของมนุษย์ เมื่อครูไว้วางใจในตัวของผู้เรียน ครูจะสามารถสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่จะช่วยส่งเสริมความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียนได้ ในทางกลับกันหากผู้เรียนไว้วางใจในตัวครู ผู้เรียนจะมีความกล้าที่จะเรียนรู้กล้าแสดงออกในสิ่งที่ทำตามที่ครูได้ริเริ่มให้ความไว้วางใจเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมจึงต้องให้ความสำคัญกับความไว้วางใจซึ่งกันและกันกับบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โรงเรียนจึงมีบทบาทในการชี้แนะให้ผู้ปกครองสร้างวินัยและแนวทางในการดูแลผู้เรียนที่เป็นระเบียบขั้นตอน ครูต้องแนะนำวิธีดำเนินการเพื่อสร้างศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเฉพาะกลุ่มของผู้ปกครองที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระดับล่าง

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยในครั้งนี้ คือ การมองโลกเชิงบวกทางวิชาการมีความสำคัญต่อการพัฒนาครูในยุคโลกาภิวัตน์ ประกอบด้วย การรับรู้ความสามารถของครู การไว้วางใจของครูต่อนักเรียนและผู้ปกครอง และมุ่งเน้นวิชาการของครู ดังในภาพที่ 1



ภาพที่ 1 การมองโลกเชิงบวกทางวิชาการ

จากภาพที่ 1 การมองโลกเชิงบวกทางวิชาการ อธิบายได้ดังนี้

การมองโลกเชิงบวกทางวิชาการ (Academic Optimism) หรือ ความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอนและการมองโลกในแง่ดีของครู ที่เชื่อว่าสามารถทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และประสบ



ความสำเร็จได้ โดยมีพ่อแม่และผู้ปกครองให้การสนับสนุน โดยที่การมองโลกเชิงบวกทางวิชาการ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ โดยได้เรียงตามลำดับความต้องการจำเป็นจากน้อยที่สุดไปมากที่สุด ได้แก่

1. การรับรู้ความสามารถของครู การยอมรับและมั่นใจของครูในโรงเรียนที่มีต่อความสามารถของตนในการกำหนดระดับเป้าหมายความสำเร็จที่ต้องการ การอุทิศตนและทุ่มเทความพยายามในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมถึงการทำงานและเรียนรู้ร่วมกันเพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมายที่กำหนด

2. การมุ่งเน้นวิชาการของครู การที่ครูขับเคลื่อนให้โรงเรียนมุ่งไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ มุ่งเน้นคุณภาพเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา และเตรียมความพร้อมพร้อมกับสถานการณ์ต่างๆ

3. การไว้วางใจของครูต่อนักเรียนและผู้ปกครอง ความเชื่อมั่นในพฤติกรรมและคุณลักษณะของนักเรียนและผู้ปกครองว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถ มีความปรารถนาดี น่าเชื่อถือ ซื่อสัตย์ และจริงใจเปิดเผย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ควรพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการของครูให้ครบทุกด้าน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการของครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสภาพปัจจุบันในทุกด้าน โดยพัฒนาด้านการไว้วางใจของครูต่อนักเรียนและผู้ปกครองเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ การมุ่งเน้นวิชาการของครู และการรับรู้ความสามารถของครู ตามลำดับ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุดทุกด้าน

2.1 ควรนำเสนอกลยุทธ์การพัฒนาการมองโลกเชิงบวกทางวิชาการของครู เพื่อหาแนวทางส่งเสริมให้ครูนำไปปรับปรุงพัฒนาตนเองและเชื่อมั่นว่านักเรียนทุกคนสามารถพัฒนาได้



เอกสารอ้างอิง

- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2560). **สอนเขียนแผนบูรณาการบนฐานเด็กเป็นสำคัญ**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สายสมร อุบลวัตร, ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์ และสุชุม มูลเมือง. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: การวิเคราะห์หierarchical. **วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ**. 5(20). 182-193.
- สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2559). **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2563)**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553**. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุดารัตน์ ตันติวิวัฒน์. (2559). จิตวิทยาเชิงบวก : การพัฒนาการประยุกต์และความท้าทาย. **Journal of Behavioral Science for Development (JBSD)**. 9. 277-290.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. กรุงเทพมหานคร: องค์การคำของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- อรสา ดีทุ่ง. (2559). **กลยุทธ์การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฮานานมุฮิบบะตุตติน นอจิ. (2561). ความเที่ยงตรงของโครงสร้างองค์ประกอบและแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนใต้. **Journal of Behavioral Science for Development**. 10(1). 63-82.
- Best, J. W. (1981). **Research in education**. New Jersey: Prentice Hall.
- Hoy, W. K., Tarter, C. J., & Hoy, A. W. (2006). Academic optimism of schools: A force for student achievement. **American educational research journal**. 43(3). 425-446.
- Rotter. (1967). A new scale for the measurement of interpersonal trust. **Journal of Personality and Social Psychology**. 35(4). 651-665.